T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 475
KARAR NO : 2017 / 529
KARAR TR : 25.9.2017

ÖZET : Karayolunda meydana gelen tek taraflı trafik kazası nedeniyle uğranılan maddi zararın davalı Karayolları Genel Müdürlüğünce tazmin edilmesi istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

-

Davacı : C. K.
Vekilleri : Av. S. Ç., Av.Ö.T.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. Y.P.
Adli Yargı
Yerinde İhbar
Olunan : İ. Y. T.E.San. ve Tic. Ltd. Şti
Vekili : Av. D.B.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; M. T.'in, müvekkiline ait 58 … 030 plaka numaralı kamyon ile 24.11.2014 tarihinde Diyarbakır'dan Ergani istikametine doğru ilerlerken, davalı çalışanlarınca yol üzerine dökülmüş olan kum yığınına çarptığını, hasar ve aracın tamir süresinde çalışmaması nedeni ile müvekkilinin zararının oluştuğunu; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 7/a maddesi uyarınca "'yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri alma ve aldırma,'" yükümlülüğü olan davalı kurum çalışanlarının, yol üzerine kum döktüğünü, 24.11.2014 tarihli Ölümlü/Yaralanmalı Trafik Kazası Tespit Tutanağından da anlaşılacağı üzere; yolu kullanan araç sürücülerinin yol üzerindeki kum yığınını fark etmelerini sağlayacak herhangi bir trafik işareti koymadığını, yolun trafiğe kapalı olduğunu gösteren herhangi bir işaretleme yapmadığını, aksine yolun trafiğe açık olduğunu gösteren yol işareti koymak sureti ile kanun maddesinde düzenlenmiş olan yükümlülüğüne aykırı davrandığını, bu nedenlerle, söz konusu kazanın meydana gelmesinde davalı kurumun kusurlu olduğunu, Tespit Tutanağında, sürücünün herhangi bir kusurunun olmadığının da belirtildiğini; kazanın meydana gelmesinde kusuru bulunan davalı kurumun, müvekkilinin uğradığı zararları tazmin etmesi gerektiğini ifade ederek; fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla, müvekkilinin uğramış olduğu 10.352,14 TL zarar ile aracın tamir süresi boyunca kullanılamaması/çalıştırılamamasından doğan zararların olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle 26.12.2014 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR 5.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 28.4.2015 gün ve E:2014/1194, K:2015/120 sayı ile, "(…) Tüm do kapsamına göre; davacı, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nü hizmet kusuru nedeniyle dava etmiştir. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan davalı kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildir. İdari karar ve eylemlerden doğan zararlar niteliğinde bulunan zararın ödetilmesi istekleri 11.2.1959 günlü ve 17/15 sayılı Yargıtay İçtihatı Birleştirme Kararında değinildiği üzere tam yargı davasının konusunu oluşturur. Bu davaların ise 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 2.maddesi hükmünce idari yargı yerinde açılması gerekir. Bu nedenle dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddi gerekmiş,aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davada idari yargı görevli olduğundan dava dilekçesinin görev yönünden REDDİNE…" karar vermiş, temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay 4.Hukuk Dairesince, 5.10.2016 gün ve E:2016/6242, K:2016/9443 sayı ile, vekalet ücreti yönünden düzeltilerek onanan karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR 3.İDARE MAHKEMESİ: 16.2.2017 gün ve E: 2017/537, K:2017/234 sayı ile, "(…) 2918 sayılı Karayolları Tra Kanunu'nun 13. maddesinde; "Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşlar, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlüdür. Çeşitli kişi, kurum ve kuruluşlar, karayolu yapısında yapacakları ve esasları yönetmelikte belirtilen çalışmalarda; a) Yolun yapım ve bakımı ile görevli kuruluştan izin almak, b) Çalışmaları, gerekli önlemleri alarak, aldırarak ve devamlılığını sağlayarak, trafik akımını ve güvenliğini bozmayacak tarzda yapmak, c) Zorunlu nedenlerle meydana gelen arıza, engel ve benzerlerini en kısa zamanda ortadan kaldırarak karayolunu kullananlara ve araçlara zarar vermeyecek duruma getirmek, d) Şehiriçi karayolu kenarında çeşitli tesislerin yapımı süresince; kaldırımlarda, tünel, tünel aydınlatılması ve benzerlerini yaparak güvenli geçiş sağlamak ve yaya yollarını trafiğe açık bulundurmak, zorundadırlar. Bu çalışmalar sırasında meydana getirilen tehlikeli durum ve engeller bütün sorumluluk, bunları yaratan kişilere ait olmak üzere zabıtaca kaldırılır, yapılan masraflar sorumlulara ödetilir." hükmüne, 110. maddesinde ise; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı tarafından, kendisine ait 58 … 030 plaka numaralı aracın 24/11/2014 tarihinde Diyarbakır'dan Ergani istikametine doğru seyir halinde iken, davalı idare çalışanlarınca yol üzerine dökülmüş olan kum yığınına çarpması sonucunda araçta meydana gelen maddi hasar nedeniyle uğranıldığı iddia edilen 10.352,14-TL zarar ile aracın tamir süresi boyunca kullanılamamasından doğan zararların; olay tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, aracın trafik kaza tespit tutanağında belirtilen mevkide seyrederken yol üzerine dökülmüş olan kum yığınına ön ve yan kısımlarıyla çarpıp yolun sağında bulunan 3,5 metrelik kaldırıma çıkması sonucu tek taraflı yaralamalı ve maddi hasarlı trafik kazasının meydana geldiği, 2918 sayılı Kanunundan kaynaklanan sorumlulukların davalı idarece yerine getirilmediği ileri sürülerek uğranılan zararın tazmininin istenildiği, bahsi geçen Kanun maddesinin; karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini,

ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, iş bu uyuşmazlığa konu iddialar ile benzer nitelikteki tazminat istemlerine ilişkin bazı davalardaki görev uyuşmazlıkları hakkında Uyuşmazlık Mahkemesinin 28/12/2015 tarih ve E:2015/931, K:2015/955 sayılı ve 05/05/2014 tarih ve E:2014/540, K:2014/576 sayılı kararlarda da, uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün adli yargının görevine girdiğine karar verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle;

1-Davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine…" karar vermiş, bu karar istinaf yolu kullanılmaksızın kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: A ÇOLAK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımları yapılan 25.9.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerler arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği; öte yandan, Yasa'nın 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın "tarafları, konusu ve sebebinin aynı" olması koşulunun öngörülmüş bulunması karşısında, adli ve idari yargı yerleri arasında her iki yargı yerinde ortak taraf olan "Karayolları Genel Müdürlüğü"yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen tek taraflı trafik kazası nedeniyle uğranılan maddi zararın davalı Karayolları Genel Müdürlüğünce tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fikra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacıya ait olup başka bir sürücünün yönetimindeki 58 … 030 plaka numaralı aracın 24/11/2014 tarihinde Diyarbakır'dan Ergani istikametine doğru seyir halinde iken, davalı idare çalışanlarınca yol üzerine dökülmüş olan kum yığınına çarpması sonucunda araçta meydana gelen maddi hasar ile aracın tamir süresi boyunca kullanılamamasından doğan zararların olayda, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hizmet kusuru bulunduğundan bahisle tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir

takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın herhangi bir geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan; Diyarbakır 5.Asliye Hukuk Mahkemesinin, 28.4.2015 gün ve E:2014/1194, K:2015/120 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Diyarbakır 5.Asliye Hukuk Mahkemesinin 28.4.2015 gün ve E:2014/1194, K:2015/120 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.9.2017 gününde Üyele Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Ahmet Tevfik	Suna
NECİPOĞLU	ÇOLAK	ERGİNBAY	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

-

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyoruz. 25.9.2017

Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI